

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל

מעט מהלכות שבת

מותר להסתרק במברשת רכה המיוחדת לשבת, אבל במסרק אסור (עי' שו"ע ש"ג סע' כ"ז ונו"כ שם) וכן יש להחמיר בסירוק פאה נוכרית (אחרונים).

כשאדם נוטל ידיו ורוצה לנגבן במפה ומגבת, טוב לשפשפש היטב זו בזו להסיר המים כדי שלא יישאר עליהם רק מעט מים. ואין אנו מחלקים בין צבועים ללבנים ואוסרים בכל מקום שיש חשש לסחיטת המגבת. אומנם במגבת עבה שאין חשש, מותר (אחרונים).

יש אוסרים לנגב כוסות, אפילו במגבת המיועדת לכך (שכיוון שפיהם צר מחמת דוחקן נסחט המשקה) וטוב להחמיר (עי' שו"ע שק, י"ב וכה"ח שם).

ביום גשום כשיש בכביש מים רבים, אסור לעבור במים - אלא ידלג או יקיף. ואם הולך לדבר מצווה, מותר לעבור בשינוי (עי' שו"ע ש"א, ג' הכל דרכי הלכה סי' פ').

טיט שנדבק בבגדו, אם הוא לח - יגרדו מצידו הפנימי של הבגד. אך טיט יבש, אסור גם מבפנים וגם מבחוץ, משום דהויי כטוחן (עי' בא"ח ש"ש ויחי ט"ז משפטים ו', שם).

דרשו רבותינו ז"ל, שלא יהא הילוךך בשבת כהילוךך בחול ולפיכך אסור לרוץ בשבת. יש אומרים שפסיעה רחבה היא כזו שהמרחק בין עקב הרגל האחת לבין ראש הרגל השניה, גדול יותר מ 25 ס"מ, שהוא גודל כף רגל וזהו הילוך חול (כה"ח שא ה').

נערך בידי הרב טל חיימוביץ'

גואלי י-ה - הרב יהושע מרדכי שמידט שליט"א - ראש ישיבת "ברכת התורה" ורב היישוב שבי שומרון

לפעמים קולות של אנשים שקשה להם עם הדברים הללו, אך, לענ"ד צריכים יותר ויותר לגבור הקולות הפשוטים שאומרים שצריך להתבונן ולחזור בתשובה ולא לנהוג מנהג אכזריות!!

שאלה: האם הקב"ה שמח להכות ולהעניש את ילדיו?

תשובה: קראנו בשבתות האחרונות את ההתנהלות בין יוסף לאחיו, חלומות יוסף, כתונת הפסים, זריקת יוסף לבור הריק ממים - אך מלא בנחשים ועקרבים, ממש מפחיד לחשוב על כך. אבל שוב, מחשבות הקב"ה שונות ממחשבות בשר ודם. הקב"ה מגלגל את יוסף הצדיק עד שהוא עומד לפני פרעה ומייעץ לו עצות כיצד לנהל את ממלכתו בשבע שנות השובע ופרעה מְמַנֶּה את יוסף להיות המשנה למלך. הרעב אינו פוסח גם על ארץ כנען ויעקב מזרז את בניו (פ' מ"ב פס' ב'): "רדו שמה ושיברו לנו משם ונחיה ולא נמות". אחי יוסף יורדים למצרים ומשתדלים שלא להתבלט במצרים שכל אחד נכנס בפתח אחר כפי שציווה אותם אביהם.

אולם שום דבר לא עוזר להם כשהם נפגשים עם יוסף. "וירא יוסף את אחיו ויתנכר אליהם וידבר איתם קשות... ויאמר מרגלים אתם לראות את ערוות הארץ באתם". יוסף מטיח בהם, מבקש להביא את בנימין, שם את שמעון בבית הסוהר, שם את הכסף בחזרה, וכן את הגביע שלו שם אצל בנימין. בקיצור עושה להם בית ספר. אך הבה נתבונן, אומר **הרב אלימלך בר שאול זצ"ל**: "יוסף נקט בשורת צעדים כלפי אחיו, צעדים קשים כשלעצמם, אבל התורה גם גילתה לנו מה היה בליבו של יוסף ומאיזה מקור נבעו כל צעדיו". וכך אנו מוצאים מספר פעמים בפרשיות מקץ ויגש את התופעה שיוסף בוכה אחרי

שהוא מוכיח את אחיו (פ' מ"ג, ל-ל"א): "וימחר יוסף כי נכמרו רחמיו אל אחיו ויבקש לבכות ויבוא החדרה ויבך שמה וירחץ פניו ויצא ויתאפק ויאמר שימו לחם".

אמרו חז"ל בגמרא (מסכת חגיגה ה' ע"ב): "ואם לא תשמעוה במסתרים תבכה נפשי מפני גִּוְהִ". (ירמיה ג') אמר שמואל בר אוניא משמיה דרב, מקום יש לו להקב"ה ומסתרים שמו". הקב"ה מעניש את בניו ובוכה במסתרים. כמו שמצינו אצל יוסף אשר עורר את האחים לתשובה (פ' מ"ב, כ"א): "אבל אשמים אנחנו על אחינו... על כן באה עלינו הצרה..." יוסף אומנם עשה בית ספר לאחיו אבל בפנים היה בוכה.

לענ"ד גם כאן לא סתם באים אסונות ובטח לא אסונות כבדים כאלו של מיתה, שריפה של יישובים וכו'... הקב"ה מעורר אותנו אבל בוכה בסתר בתקווה שהעם יתעורר לתשובה.

לסיום, ברצוני להביא את דברי **מרן הראי"ה קוק זצ"ל** באגרות הראי"ה (אגרת שע"ח) בעניין התשובה: "ואם יבוא אדם לחדש דברים עליונים בעסקי

התשובה בזמן הזה ואל דברת הקץ המגולה ואור הישועה הזרוחה לא יביט, לא יוכל לכוון שום דבר לאמיתה של תורת אמת". גם אנו נאחוז בדברי הראי"ה לחזור בתשובה פרטית ככל אשר כתוב ואשר ציוותה אותנו התורה הקדושה, אבל בשונה לאלפיים שנות גלות בהם עסקנו בדברים פרטיים והחזרה בתשובה היתה פרטית, מחדש לנו הרב כי חזרנו לארץ ישראל ואנו בתקופה של גאולה ובניין הארץ. נחזור בתשובה כללית של בניין ארץ ישראל, "כי כל זמן מאיר בתכונתו ועצת ה' אשר יעץ להחל אור גאולה". יהי רצון שנזכה בבניין ביהמ"ק וביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אכ"ר.

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

הכל מתחיל מהשורש

בפרשתינו יעקב אבינו מברך את בניו לפני מותו. ברכתו מיוחדת, כי מכל בן עתיד לצאת שבט שלם בעל אופי מיוחד לו. על כן כל אחד מקבל ברכה לפי תכונתו, אופיו ותפקידו. כלומר, עלינו להבין כי לא לחינם נשא יעקב אבינו ארבע נשים, כי רק דרך ארבע הנשים הללו, יכול היה להוריד ולהביא לעולם הזה את כל שורשי הנשמות הנמצאים בשמים ממעל.

זאת אומרת, שלכל שבט יש שורש נשמה שונה, עם תפקיד שונה ומהם יצא השורש לכל נשמות עם ישראל. לדוגמא: ליהודה וליוסף הצדיק - מלכות, ליששכר - לומדי תורה, לזבולון - סוחרים ומפרנסים. לכל אחד משבטי-יה היה אופי אחר וכל אחד היה יצירה אחרת, עם העבודה המיוחדת לו בעולם הזה. בדרך זו הוריד יעקב את כל ניצוצות הקדושה של אדם הראשון על מנת לתקנם.

זוגיות טובה, ילדים מוצלחים!

ביצירת הוולד, אופיו של הילד נקבע ע"י אביו ואמו. **כיצד?**

העניין מתחיל כבר בשלב התכנון והמחשבה להביא ילד לעולם. אם יש שלום בין ההורים,

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

הבנה, אהבה וחביה ביניהם והם מתנהגים בקדושה ובטהרה ובדרך ארץ, אזי הם מורידים נשמה גבוהה ביותר.

אך לא די בכך, צריך לדעת כי כל דבר שהאָם מושפעת ממנו, אם מהבעל או ממקום אחר, בין אם טוב ובין אם רע - זה משפיע על העובר. אַל לנו לחשוב שהעובר בתוך הרחם אינו מרגיש מאומה, הרי ידוע כי בקריעת ים סוף גם עוברים במעי אָמם שרו. גם היום, הרגשת האָם בזמן ההריון עוברת לעובר.

על כן, ככל שבמשך תשעת חודשי ההיריון יהיה שלום ושמחה בין ההורים, טהרה קדושה ותפילות, כך העובר יקבל בכל ההיריון רק טוב והילד יוולד זך וטהור כמו מלאך.

במציאות כזו ההורים יכולים בקלות, לחנך את הילד לגדול להיות תלמיד חכם וצדיק ובעל מידות טובות. אך אם קורה ההפך, חס ושלום, אם ההורים רבים ויש ביניהם ויכוחים קשים וצעקות, העובר יעבור טראומות בנפשו מהבהלות ומהצעקות ומההתפרצויות של אָמו.

צריך להבין, שכיון שהעובר מחובר אל אָמו, נפשו מושפעת ממנה מאוד. במצב זה נפש הילד מושפעת באופן קשה ושלילי, אז אין

למעוניינים במגישה עם **הרב ניר בן ארצי שליט"א** להתייעצות וברכה

ניתן להתקשר לטל' 590-599-599 1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

שו"ת בהלכה - הרב חנניה מלכה שליט"א - ראש ישיבת "רינת ישראל" - תלמים

אך אם אין שום צורך בטלטול הכלי אזי אסור לטלטל את הכלי סתם. וכן כתב **הרב המגיד** בדעת הרמב"ם (בפרק כ"ה מהלכות שבת ה"ג).

דין אוכלין וכתבי הקודש

הר"ן על מסכת שבת קכג: מבאר שמכיוון שבגזרת מוקצה המקורית בהתחלה נאסרו בטלטול רק הכלים ולא שאר דברים. לכן גם מה שאסרו ואחר כך התירו לטלטל באופן שהתירו זה דווקא לגבי כלים. אך לגבי אוכלים או כתבי הקודש, שמעולם לא היו בגזרה המקורית של מוקצה מותר לטלטלן שלא לצורך כלל.

פסק השולחן ערוך ו"הבן איש חי"

השולחן ערוך (או"ח שה, ד) פסק את דברי **הרב המגיד והר"ן** הלכה למעשה וז"ל: "כלי שמלאכתו להיתר, מותר לטלטלו אפי' אינו אלא לצורך הכלי שמא ישבר או ייגנב; אבל שלא לצורך כלל, אסור לטלטלה. כתבי הקודש ואוכלין, מותר לטלטלם אפי' שלא לצורך כלל".

כמו כן פסק מרן ה"בן איש חי" (שנה שנייה פרשת מקץ ה"א): "אדם היושב על השולחן שעליו מונחות קערות ומזלג אסור לטלטל קערות אחד מכלים אלו מכאן לכאן אם אין לו צורך בטלטול זה כלל כי אם רק ידיו עסקניות הם בעסק שלא לצורך כיון דאין לו הפרש בין אם קערה מונחת בצד זה או בצד אחר אבל אם יש לו צורך בכך שבזה יהיה השולחן יפה יותר חשיב לזה לצורך...

במה דברים אמורים בכלים וחפצים אבל מיני אוכלים ומשקים וכל מיני ספרים שמותר לקרות בהם מותר לטלטלם אפילו שלא לצורך כלל".

לסיכום: אסור לטלטל מזלג או שאר כלים שאינם מוקצה ללא שום צורך אך מעדן או סידור מותר (ועיין שלי"ג, ומשנ"ב ס' שח).

צריך להתעורר לתשובה ולא להקל ראש באסונות, אי ירידת גשמים כבר מספר שנים, מצב מוסרי של אנשי ציבור מתחת לכל נורמה יהודית מינימאלית וכמובן האסון בכרמל.

